

Reklama na doplňky stravy

MV501K Nekalá soutěž a právní aspekty reklamy

Právní úprava

- Doplněk stravy je *a priori* potravinou
- Definice potravin – čl. 2 nař. 178/2002/ES
 - „(...) jakákoli látka nebo výrobek, zpracované, částečně zpracované nebo nezpracované, které jsou určeny ke konzumaci člověkem nebo u nichž lze důvodně předpokládat, že je člověk bude konzumovat (...)“
- § 2 odst. 1 písm. g) zákona o potravinách a tabákových výrobcích
 - „doplňkem stravy **potravin**, jejímž účelem je doplňovat běžnou stravu a která je koncentrovaným zdrojem vitaminů a minerálních látek nebo dalších látek s nutričním nebo fyziologickým účinkem, obsažených v potravině samostatně nebo v kombinaci, určená k přímé spotřebě v malých odměřených množstvích“
- NSS 7 As 16/2008 – 83 (Urinal)

Vždy potravina?

- Zákon č. 268/2014 Sb., o zdravotnických prostředcích a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

Zdravotnický
prostředek

Doplňěk stravy

Důsledek v oblasti regulace reklamy

– § 5d ZRR

- (1) V reklamě na **potraviny** mohou být uvedena výživová nebo zdravotní tvrzení za podmínek přímo použitelného předpisu Evropské unie.
- (2) Reklama na **potraviny** musí splňovat požadavky stanovené zákonem o potravinách a tabákových výrobcích, zejména pokud jde o uvedení informace naznačující, že země původu potraviny je Česká republika, přímo použitelným předpisem Evropské unie o poskytování informací o potravinách spotřebitelům a přímo použitelnými předpisy Evropské unie, které stanoví pravidla pro použití označení původu, zeměpisných označení a tradičních výrazů.
- (3) Reklama **na doplněk stravy** musí obsahovat zřetelný, v případě tištěné reklamy dobře čitelný, text "doplněk stravy".
- (4) Reklama **na potravinu pro zvláštní výživu** musí obsahovat zřetelný, v případě tištěné reklamy dobře čitelný, text "potravina pro zvláštní výživu".

– § 5k ZRR ? – [tisk 697](#) - vládní návrh (1. čtení)

– Stále se však uplatní úprava nekalých obchodních praktik dle ZOS

– NSS 4 As 273/2015 – 52 (Urinal MEDICAL)

Léčebná, výživová a zdravotní tvrzení

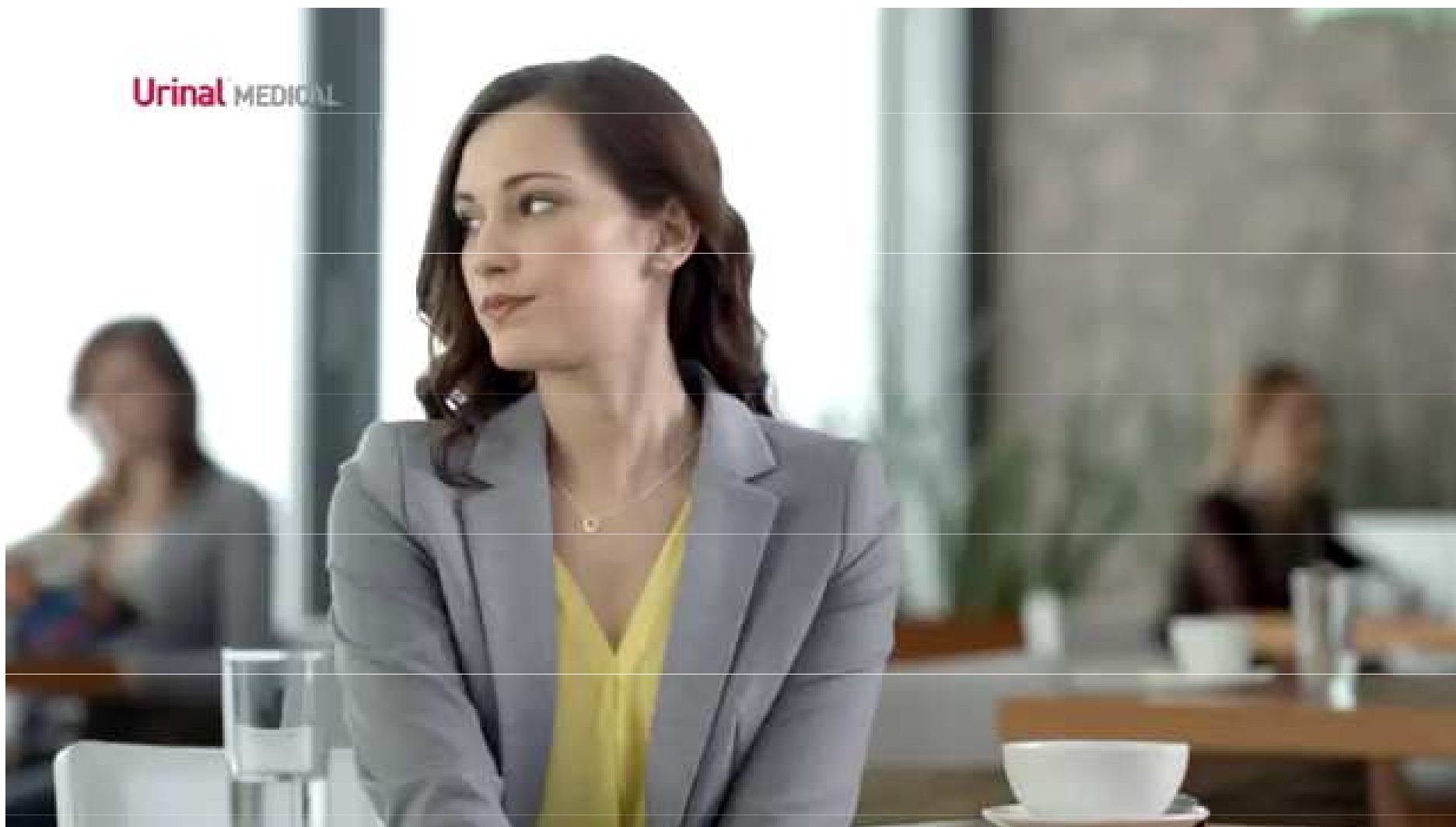
- § 5d ZRR
- (1) V reklamě na **potraviny** mohou být uvedena **výživová** nebo **zdravotní tvrzení** za podmínek přímo použitelného předpisu Evropské unie.
- **Léčebná tvrzení** – čl. 7 odst. 3 a 4 nař. 1169/2011 EU
 - 3. S výhradou odchylek stanovených v právních předpisech Unie, které se vztahují na přírodní minerální vody a na potraviny určené pro zvláštní výživu, **nesmějí informace o potravině připisovat jakékoli potravině vlastnosti umožňující zabránit určité lidské nemoci, zmírnit ji nebo ji vyléčit, ani na tyto vlastnosti odkazovat.**
 - 4. Odstavce 1, 2 a 3 se rovněž použijí na: **a) související reklamu**; (...)

Léčebná, výživová a zdravotní tvrzení

- **Výživová tvrzení** – čl. 2 odst. 4 nař. 1924/2006 ES
- **Zdravotní tvrzení** – zejm. čl. 13 a 14 nař. 1924/2006 ES
- V principu jsou přípustná pouze taková výživová resp. zdravotní tvrzení, která byla schválena Evropskou komisí, resp. Evropským úřadem pro bezpečnost potravin + tzv. on hold seznam

Příklady

- **Léčebná tvrzení:** „*léčí nemoc XY*“, Čaj proti nachlazení (název produktu), obrázek lékaře na etiketě, „*Při kašli*“, samotný název nemoci uvedený na obalu výrobku, „*XY pomáhá zmírnit bolest*“
- **Výživová tvrzení:** „*S nízkou energetickou hodnotou*“, „*Se zvýšeným obsahem železa*“
- **Zdravotní tvrzení:** „*Pro pevné zdraví*“, „*Zdravá svačinka*“, „*Osvěžení těla*“, „*Normální trávení*“, „*Podporuje funkci ledvin*“

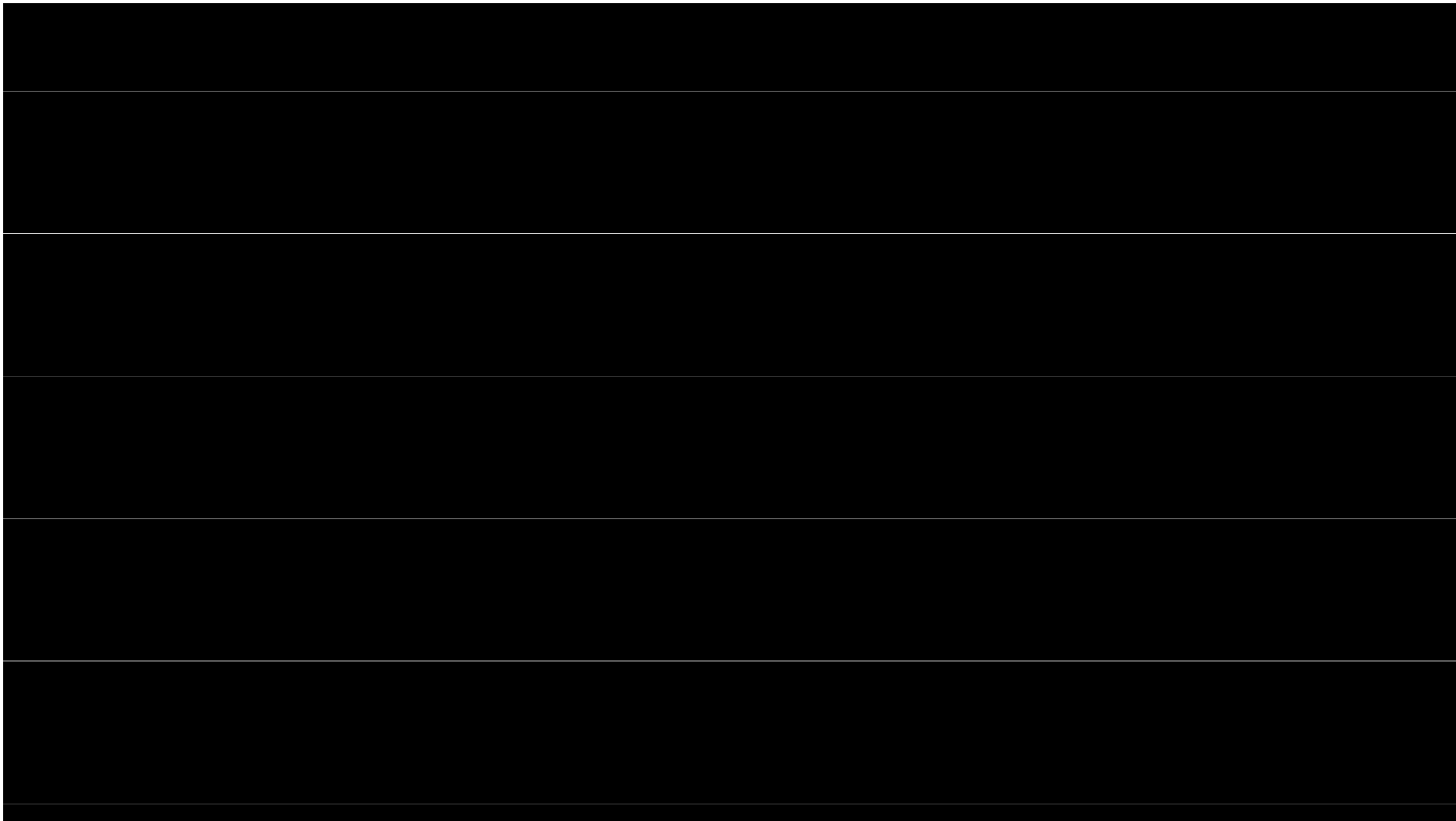

NSS 4 As 273/2015 – 52 (Urinal MEDICAL)

- Tvrzení: „*Urinal přináší novinku Urinal MEDICAL, šetrně léčí infekci močových cest tím, že brání uchycení bakterií v močových cestách a je také prevencí před opakovanými záněty*“
- **Zdravotnický prostředek → reklama, která je NOP (!)**
- „*Pro posouzení, zda se v posuzované věci jedná o nekalou obchodní praktiku ve smyslu [§ 5](#) odst. 1 písm. b) a d) zákona o ochraně spotřebitele a zda byla naplněna skutková podstata správního deliktu podle § 2 odst. 1 písm. c) zákona o regulaci reklamy **však není rozhodné, zda byly v předmětné reklamě uváděny pravdivé informace o účincích užívání prezentovaného přípravku, ale to, že kombinace obsahu reklamního sdělení a jeho grafického zpracování vzbudí v adresátech reklamy (spotřebitelích) dojem, že prezentovaný přípravek je léčivým přípravkem (léčivem) schopným onemocnění léčit nebo mu předcházet, přestože se o léčivý přípravek nejedná.***“

NSS 7 As 16/2008 – 80 (Urinal)

- Tvrzení: „*ničí bakterie, které potíže způsobují*“ a „*při infekcích a zánětech močových cest*“
- *Doplněk stravy je v souladu s platnou právní úpravou potravinou, a proto nelze akceptovat reklamní sdělení, které tuto potravinu způsobem prezentace a charakteristikou přiblíží léčivům, až dokonce vyvolá dojem, že se v podstatě jedná o léčivo. Zadavatel reklamy je samozřejmě oprávněn uvádět pravdivé informace ohledně vlastností nabízeného doplňku stravy, avšak je zároveň především povinen spotřebitele zřetelně a jasně informovat o tom, že jde pouze o doplněk stravy, a nikoliv o léčivo, které by v případě onemocnění močových cest mělo léčivý účinek. (...) Sotva postřehnutelný a velmi krátce prezentovaný nápis v pravé dolní části obrazovky „doplněk stravy“ nelze považovat za daných okolností za dostačující.*

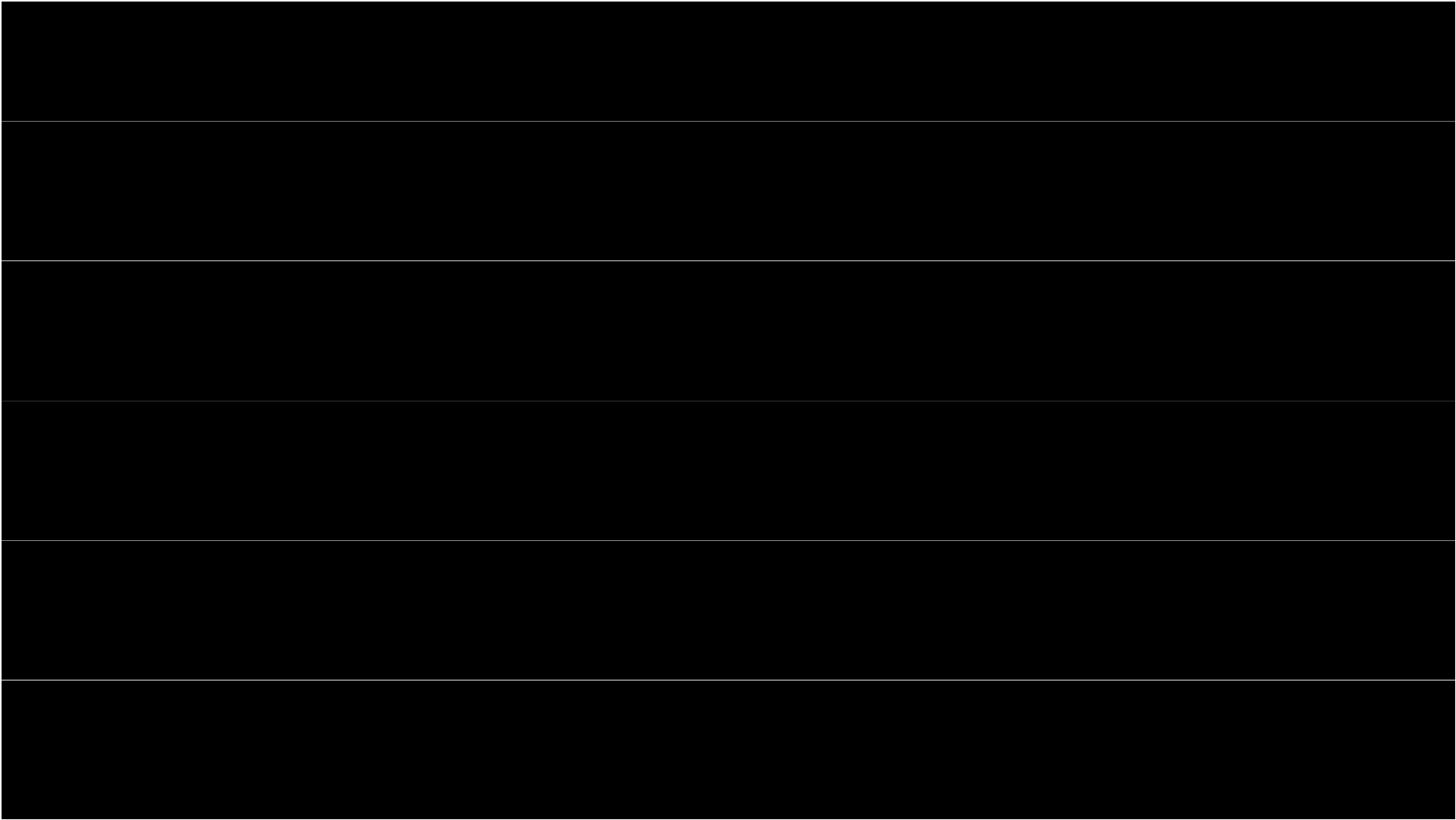

NSS 4 As 98/2013 – 88 (multiMUN AKUT)

– Tvrzení:

- *„Cítíte příznaky podobné chřipce a nachlazení? Užívejte multiMUN AKUT s okamžitým nástupem účinku“*
 - *„MultiMUN aktivuje imunitní systém a okamžitě pomáhá posílit obranyschopnost.“*
 - *„MultiMUN AKUT extra silná dávka přirozené imunity“*
- Souhlasí s závěry NSS Urinal, konkretizuje však hledisko průměrného spotřebitele pro účely reklamy na doplňky stravy

- „Jestliže stěžovatelka uvádí, že jejímu reklamnímu sdělení, že multilMUN AKUT vyléčí chřipku, přece průměrný spotřebitel nemůže uvěřit, **protože je obecně známo, že chřipku prakticky léčit nelze**, a z tohoto důvodu se domnívá, že jde o **reklamní nadsázku**, pak se s tímto názorem Nejvyšší správní soud neztotožňuje. **Naopak Nejvyšší správní soud pokládá za příléhavou úvahu městského soudu, který uvádí povědomost průměrného spotřebitele o vědeckém pokroku v oblasti léčivých přípravků, v jehož důsledku se na trhu objevují stále nové prostředky umožňující léčit i nemoci, proti nimž starší léčiva nebyla účinná.**“

NSS 2 As 5/2017 – 62 (Allivictus)

- **Tvrzení:**
- *„Allivictus tinktura z pravého českého česneku podporuje imunitní systém, řeší nachlazení, chřipky a infekce“*
- *„Allivictus, imunita v každé kapce“*
- *„**Chemoterapii** jsem se snažil vyvážit něčím čistě přírodním. Věřím, že Allivictus mi posiluje můj oslabený imunitní systém“.*

NSS 2 As 5/2017 – 62 (Allivictus)

- *„Takto vysoce nastavený standard ochrany spotřebitele však **nemůže zcela vylučovat reklamu na doplňky stravy**“*
- *„Předmětnou reklamu je nutné posuzovat komplexně, v celé její šíři. (...) hlavním sdělením reklamy je skutečnost, že **propagovaný výrobek není ničím jiným než zpracovaným česnekem**“*
- *„Je nepravděpodobné, že by na základě reklamy považovali extrakt z česneku v tomto ohledu za léčivo, které by jim mohlo přinést větší naději na vyléčení než užívání „běžného“, nezpracovaného česneku.“*
- *„V této reklamě jsou přitom deklarovány pouze takové účinky, které dané potravině připisuje („tradičně“) sama veřejnost, a to bez zřetele k tomu, zdali jsou skutečně **pravdivé.**“*

5 As 219/2019 – 49 (STOPKAŠEL a STOPBACIL)

- Tvrzení na obalech: „*při suchém a vlhkém kašli*“, „*při projevech suchého a vlhkého kašle*“, „*ulevuje při kašli*“, „*omezuje tvorbu hlenu*“, „*pomáhá při nachlazení*“, „**při kašli**“, „*pomáhá při podráždění a zduření sliznice, omezuje tvorbu hlenu*“, „*pomáhá při nachlazení, ulevuje při kašli*“, „*podporuje vykašlávání*“, „*při projevech nachlazení*“, „*pomáhá při kašli a dalších příznacích nachlazení*“

5 As 219/2019 – 49 (STOPKAŠEL a STOPBACIL)

- Reaguje na změnu právní úpravy a navazuje na NSS Urinal a objasňuje vztah mezi zákazem léčebných tvrzení a tzv. on hold seznamem výživových a zdravotních tvrzení
- „(...) Ustanovení čl. 7 odst. 3 nařízení č. 1169/2011 je jednoznačné a v zásadě **nepřipouští jiný výklad, než že jsou zakázána veškerá tvrzení, která lze považovat za léčebná**, s výhradou výslovně uvedených výjimek z tohoto zákazu. Tzv. on hold seznam zveřejňovaný na internetových stránkách Evropské komise na základě bodu 11 odůvodnění nařízení č. 432/2012 tedy nemůže založit výjimku ze zákazu léčebných tvrzení podle čl. 7 odst. 3 nařízení č. 1169/2011. **Nelze dovozovat, že se uvedení na tomto seznamu rovná výslovnému povolení nezávisle na ostatních předpisech.**“

5 As 219/2019 – 49 (STOPKAŠEL a STOPBACIL)

- „Léčebná tvrzení jsou obecně zakázána, **neboť typově představují nejrizikovější skupinu tvrzení. Nicméně ani tak nelze opomenout, že ve výjimečných případech může být i léčebné tvrzení zcela nezpůsobilé uvést spotřebitele v omyl, např. pokud je potravinu zjevně nezaměnitelná s lékem a uvedené tvrzení je neuvěřitelné v takové míře, že se jím žádný spotřebitel nemůže nechat zmýlit.**“

MUNI
LAW

Děkuji za pozornost!

MUNI
LAW